

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 18.5.2011
KOM(2011) 276 lopullinen

2011/0130 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroisesta
tunnustamisesta**

{KOM(2011) 274}

{KOM(2011) 275}

{SEC(2011) 580}

{SEC(2011) 581}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Tämä ehdotus on osa lainsäädäntöpakettia, jonka tarkoituksena on parantaa rikoksen uhrin oikeuksia EU:ssa. Paketin muut osat ovat tiedonanto uhrin oikeuksien lujittamisesta EU:ssa ja direktiivi rikoksen uhrin oikeuksia, tukea ja suojelua koskevien vähimmäisvaatimusten vahvistamisesta. Tämä yksityisoikeuden alalla määrättyjä suojelumääräyksiä koskeva ehdotus täydentää jäsenvaltioiden syyskuussa 2009 esittämän aloitteen pohjalta annettua, eurooppalaista suojelumääräystä koskevaa direktiiviä¹, jolla varmistetaan rikosoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroinen tunnustaminen.

Euroopan unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää unionia vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvana alueena, jonka kulmakivenä on tuomioiden ja muiden oikeusviranomaisten päätösten vastavuoroinen tunnustaminen unionin alueella.

Tukholman ohjelmassa (2010–2014)² ja sen toteuttamista koskevassa komission toimintasuunnitelmassa todetaan, että tarvitaan lisätoimia, jotta rikoksen uhrien tarpeet voidaan nostaa keskeiseen asemaan eurooppalaisissa oikeusjärjestelmissä. Mainituissa asiakirjoissa uhrien oikeudet asetetaan EU:n asialistan kärkisijoille. Tarkoituksena on ottaa käyttöön yhdenmety ja koordinoitu lähestymistapa uhrien asemaan lokakuussa 2009 kokoontuneen oikeus- ja sisäasioiden neuvoston päätelmien³ mukaisesti.

EU on jo pyrkinyt turvaamaan rikoksen uhrien oikeudet antamalla 15. maaliskuuta 2001 neuvoston puitepäätöksen 2001/220/YOS uhrin asemasta rikosoikeudenkäyntimenettelyissä. Vaikka uhrien oikeuksien suhteen onkin tapahtunut kehitystä, puitepäätöksen tavoitteet eivät ole täysin toteutuneet.

Myös Euroopan parlamentti on kehottanut neuvostoa hyväksymään kattavan sääntelykehityksen, joka tarjoaa rikoksen uhreille mahdollisimman kattavan suojan.⁴ Naisiin kohdistuvan väkivallan poistamisesta 26. marraskuuta 2009 antamassaan päätöslauselmassa⁵ Euroopan parlamentti kehottaa jäsenvaltioita kehittämään kansallista lainsäädäntöään ja toimintalinjojaan kaikenlaisen naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi ja sen taustalla oleviin syihin puuttumiseksi erityisesti ehkäisevin toimin. Parlamentti myös kehottaa unionia varmistamaan, että kaikilla väkivallan uhreilla on oikeus suojeluun, apuun ja tukeen.

Yhteisellä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella (esimerkiksi perheväkivallan) uhrien tai henkilöiden, joiden ruumiillinen ja/tai henkinen koskemattomuus tai vapaus on uhattuna ja joiden hyväksi on määrätty jossakin jäsenvaltiossa suojelutoimenpide, olisi saatava samantasoista suojelua muissa jäsenvaltioissa, jos he muuttavat tai matkustavat sinne, ilman

¹ EUVL C 69, 18.3.2010, p. 5–18, 13577/09 COPEN 176, 23.9.2009.

² Monivuotinen ohjelma, jossa vahvistetaan Euroopan unionin painopisteet vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta varten vuosiksi 2010–2014: Tukholman ohjelma – Avoin ja turvallinen Eurooppa kansalaisia ja heidän suojeluaan varten, EUVL C 115, 4.5.2010, s. 1.

³ Neuvoston 2969. istunto (oikeus- ja sisäasiat), 23.10.2009, 14936/09 (Presse 306).

⁴ Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 7.5.2009, EU:n rikosoikeudellisen alueen kehittämisestä, P6_TA(2009)0386.

⁵ Euroopan parlamentin päätöslauselma, annettu 26.11.2009, naisiin kohdistuvan väkivallan poistamisesta, P7_TA(2009)0098.

kalliita ja aikaavieviä menettelyjä. Tällaiset toimet ovat myös vastaus komission EU:n kansalaisuutta koskevassa katsauksessa⁶ 27. lokakuuta 2010 esittämään kehotukseen jatkaa esteiden poistamista kansalaisoikeuksien toteutumisen tieltä.

Syyskuussa 2009 kaksitoista jäsenvaltiota esitti ehdotuksen eurooppalaista suojelumääräystä koskevaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi⁷. Ehdotusta koskevien neuvottelujen yhteydessä kävi ilmi, että siinä käytetyt mekanismit, jotka perustuvat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 82 artiklaan, joka koskee vastavuoroista tunnustamista rikosoikeuden alalla, eivät yllä sille kunnianhimoiselle tasolle, joka on jo saavutettu yksityisoikeuden alalla tapahtuvan vastavuoroisen tunnustamisen alalla SEUT-sopimuksen 81 artiklan nojalla. Sen vuoksi tämän ehdotuksen tarkoituksena on täydentää rikosoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroista tunnustamista koskevaa säädöstä ja näin varmistaa, että käytössä on tehokas mekanismi, joka takaa kaikkien jossakin jäsenvaltiossa määrättyjen suojelutoimenpiteiden vapaan liikkuvuuden kaikkialla EU:ssa.

2. KUULEMISET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaatus, jonka mukaan tätä ehdotusta olisi sovellettava yksinomaan yksityisoikeudellisissa menettelyissä määrättyihin suojelumääräyksiin, tuli esiin neuvoteltaessa eurooppalaista suojelumääräystä koskevasta jäsenvaltioiden aloitteesta, jonka yhteydessä laadittiin vaikutustenarviointi. Tarkentaakseen käsitystään tämän ehdotuksen tarpeellisuudesta ja sen toteuttamiseen liittyvistä yksityiskohdista komissio järjesti sarjan lisäkuulemisia jäsenvaltioiden, muiden toimielinten ja eri alojen asiantuntijoiden kanssa.

Komissio järjesti ensin 25. toukokuuta 2010 asiantuntijakokouksen. Sen yhteydessä vahvistui, että monissa jäsenvaltioissa on käytössä yksityisoikeudellisia suojelutoimenpiteitä, joiden vastavuoroisen tunnustamisen tulisi perustua yksityisoikeuden alalla noudatettaviin yhteisiin normeihin eikä rikosoikeuden alalla yleensä noudatettaviin raskaampiin menettelyihin.

Lisäksi komissio tilasi vaikutusten arvioinnin tueksi ulkopuolisen selvityksen, jossa tarkasteltiin rikoksen uhrien tarpeita ja sitä, millaisin toimenpitein niihin voitaisiin vastata, sekä eri vaihtoehtojen vaikutuksia.⁸ Vaikutustenarvioinnin valmistelua varten komissio järjesti 15.7.–30.9.2010 julkisen kuulemisen, joka oli avoinna sekä yleisölle että valtiosta riippumattomille ja valtiollisille organisaatioille. Siinä kysyttiin, millä tavoin EU:n olisi pyrittävä parantamaan rikoksen uhrien asemaa esimerkiksi suojelumääräysten avulla.

Lisäksi teetettiin toinen tutkimus, jossa selvitettiin eri vaihtoehtoja sen erityistavoitteen toteuttamiseksi, että suojeltava henkilö ei menetä suojelumääräykseen perustuvaa suojelua matkustaessaan tai muuttaessaan toiseen jäsenvaltioon.⁹

⁶ Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010, Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen, KOM(2010) 603 lopullinen.

⁷ 13577/09 COPEN 176, 23.9.2009.

⁸ Matrix Insight/ Andersson, Elfers Felix: *A Study for an Impact Assessment on Ways of Improving the Support, Protection and Rights of Victims across Europe*, loppuraportti 3.11.2010.

⁹ Burkhard Hess: *Feasibility Study: The European Protection Order and the European Law of Civil Procedure*, saatavilla pian osoitteessa http://ec.europa.eu/justice/index_en.htm.

3. EHDOTUKSEEN LIITTYVÄT OIKEUDELLISET NÄKÖKOHDAT

3.1. Oikeusperusta

Tämä ehdotus perustuu SEUT-sopimuksen 81 artiklan 2 kohdan a, e ja f alakohtaan. SEUT-sopimuksen 81 artiklan nojalla unioni kehittää oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia; tämä yhteistyö perustuu tuomioistuinten päätösten ja muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen. Tähän yhteistyöhön voi kuulua jäsenvaltioiden lakien ja asetusten lähentämistä koskevien toimenpiteiden hyväksymistä.

Tätä varten Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat tavallista lainsäätämismenettelyä noudattaen toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen erityisesti sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan turvaamiseksi ja joiden tarkoituksena on muun muassa varmistaa tuomioistuinten päätösten ja muiden päätösten vastavuoroisen tunnustaminen ja täytäntöönpano.

3.2. Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus

Väkivallan ja erityisesti perheväkivallan, häirinnän tai lapsiin kohdistuvan väkivallan uhrien suojelemiseksi jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä säädetään mahdollisuudesta määrätä väliaikaisia ja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä sellaisten henkilöiden suojelemiseksi, joiden ruumiilliseen ja/tai henkiseen koskemattomuuteen tai vapauteen kohdistuu vakava riski. Suojelutoimenpiteen määrää tuomioistuin tai muu lainkäyttöviranomainen riskin kohteena olevan henkilön pyynnöstä. Monet näistä toimenpiteistä määrätään yksipuolisessa (*ex parte*) menettelyssä eli ilman että riskin aiheuttajaa kutsutaan kuultavaksi. Näin tehdään erityisesti silloin kun asialla on kiire. Suojelutoimenpide voi olla esimerkiksi lähestymiskielto, jonka nojalla riskin aiheuttajaa kielletään tulemasta tiettyä etäisyyttä lähemmäksi suojeltavaa henkilöä tai menemästä tiettyihin paikkoihin, joissa suojeltava henkilö asuu tai joissa tämä käy. Monien suojelutoimenpiteiden erityisominaisuutena on, että viranomaisten ei tarvitse erikseen varmistaa niiden täytäntöönpanoa, vaan jos riskin aiheuttaja rikkoo hänelle asetettua kieltoa, hänelle voidaan suoraan määrätä seuraamuksia, usein rikosoikeudellisia.

Vapaan liikkuvuuden lisääntyessä yhä useammat ihmiset matkustavat ulkomailla tai muuttavat asumaan toiseen maahan. Sen vuoksi on erittäin tärkeää varmistaa, että tällaiset yhdessä jäsenvaltiossa määrättyt väliaikaiset suojelutoimenpiteet pysyvät voimassa myös silloin kun suojeltava henkilö matkustaa tai muuttaa toiseen jäsenvaltioon, ilman että hänen tarvitsee sitä varten käydä läpi aikaa vieviä menettelyjä. Yksityisoikeuden alalla tehtävä oikeudellinen yhteistyö on kehittynyt sitä mukaa kuin Euroopassa on kehitetty sisämarkkinoita, jotka perustuvat tuomioiden ja muiden päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen. Tällaista vastavuoroista tunnustamista on asteittain parannettu vähentämällä toisessa EU:n jäsenvaltiossa annettujen päätösten valvontaa. Tämän ehdotuksen tavoitteena on ottaa käyttöön nopea ja tehokas mekanismi sen varmistamiseksi, että jäsenvaltio, johon riskin kohteena oleva henkilö muuttaa, tunnustaa toisessa jäsenvaltiossa määrätyn suojelutoimenpiteen ilman mitään välimuodollisuuksia. Samoin kuin muihin yksityisoikeuden alalla sovellettaviin vastavuoroisen tunnustamisen välineisiin, myös tähän ehdotukseen liittyy vakiomuotoinen todistus, joka sisältää kaikki suojelutoimenpiteen tunnustamista ja tarvittaessa sen täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot. Todistuksen myöntää suojelutoimenpiteen määrävän jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen joko viran puolesta tai suojeltavan henkilön pyynnöstä. Tämän jälkeen suojeltavan henkilön on itse otettava yhteyttä toisen jäsenvaltion toimivaltaisiin viranomaisiin ja toimitettava niille kyseinen todistus. Toisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat riskin

aiheuttajalle ulkomailla määrätyn suojelutoimenpiteen maantieteellisen soveltamisalan laajentamisesta ja sen rikkomisesta aiheutuvista seuraamuksista. Tarvittaessa ne myös huolehtivat toimenpiteen täytäntöönpanosta.

Jotta voitaisiin varmistaa, että suojelutoimenpiteet voivat liikkua EU:ssa nopeasti, edullisesti ja tehokkaasti, on noudatettu samaa mallia kuin ns. Bryssel II a -asetuksessa eli tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2201/2003¹⁰ ja erityisesti sen 41 ja 42 artiklassa. Lisäksi lähteenä on käytetty komission ehdotusta neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (Bryssel I) uudelleenlaatimiseksi¹¹. Ehdotuksessa säädetään välimenettelyjen poistamisesta. Siinä ei esitetä kieltäytymisperusteita, lukuun ottamatta tilannetta, jossa asiasta on annettu tunnustamisjäsenvaltiossa päätös, joka on ristiriidassa suojelutoimenpiteen kanssa.

Automaattinen tunnustaminen pätee myös silloin kun jäsenvaltiossa, jossa suojelutoimenpiteen tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa haetaan, ei ole käytössä yksityisoikeuden alalla määrättäviä suojelutoimenpiteitä. Kyseessä on yksityisoikeuden alalla sovellettavan vastavuoroisen tunnustamisen perusperiaate: se, että jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa haetaan, ei ole käytössä tällaista kansalliseen lainsäädäntöön perustuvaa toimenpidettä, ei saa vaikuttaa jäsenvaltion velvollisuuteen tunnustaa ja tarvittaessa panna täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa määrätty toimenpide. Tässä suhteessa ei ole merkitystä sillä, mikä viranomainen suojelutoimenpiteen on määrännyt (siviilituomioistuin, rikostuomioistuin tai esimerkiksi kaupunginjohtaja).

Sen lisäksi, että välimenettelystä luovutaan, käyttöön otetaan eräitä perusoikeuksiin liittyviä takeita:

- Sillä suojelutoimenpiteen määränneen jäsenvaltion viranomaisella, jolta suojelutoimenpidettä koskevaa todistusta pyydetään, on velvollisuus tarkistaa, että riskin aiheuttavan henkilön oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja erityisesti hänen oikeuttaan tulla kuulluksi (vastaajan oikeutta) on noudatettu. Jos nämä oikeudet eivät ole toteutuneet, todistusta ei voida antaa.
- Jos suojelutoimenpiteen määrännyt jäsenvaltio keskeyttää toimenpiteen täytäntöönpanon tai peruuttaa sen, toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on riskin aiheuttavan henkilön pyynnöstä keskeytettävä tai peruutettava myös toimenpiteen tunnustaminen ja mahdollinen täytäntöönpano.
- Molempien jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisten on ilmoitettava sekä riskin aiheuttajalle että suojeltavalle henkilölle kaikki tiedot, jotka koskevat suojelutoimenpiteen myöntämistä, tunnustamista, mahdollista täytäntöönpanoa ja siihen liittyviä seuraamuksia tai toimenpiteen täytäntöönpanon keskeyttämistä tai sen peruuttamista.

¹⁰ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioista ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta, EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1.

¹¹ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (uudelleenlaadittu toisinto) - KOM(2010) 748, 14.12.2010.

Näiden takeiden avulla varmistetaan perusoikeuksien ja erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettujen periaatteiden noudattaminen. Niiden ansiosta voidaan myös välttää eksekvatuurimenettelyyn liittyvä viivytys ja kustannukset.

Ehdotuksessa ei käsitellä rikosoikeudellisia seuraamuksia, jotka jäsenvaltioiden on otettava käyttöön suojelumääräyksen rikkomisen varalta. Tämä kysymys on ratkaistava kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön puitteissa.

3.3. Analyysi tärkeimmistä artikloista

Ehdotuksen tarkoituksena on ottaa käyttöön vastavuoroisen tunnustamisen mekanismi yksityisoikeuden alalla, joten se on jatkoa oikeudellista yhteistyötä siviili- ja kauppaoikeuden alalla koskeville nykyisille EU:n välineille, joihin se myös pitkälti perustuu. Monet ehdotuksen artikloista ovatkin identtisiä näiden säädösten vastaavien artiklojen kanssa tai muutoin vastaavat niitä.

1 artikla - Soveltamisala

Eräistä suojelutoimenpiteistä säädetään jo Bryssel I¹²- ja Bryssel II a -asetuksissa, minkä vuoksi on tarpeen selvittää niiden ja tämän ehdotuksen välistä suhdetta.

Tässä asetuksessa vahvistetaan suojelutoimenpiteitä koskevat erityiset säännöt. Yleisen oikeusperiaatteen mukaisesti sitä sovelletaan tämän vuoksi ensisijaisesti Bryssel I -asetuksessa vahvistettuihin yleisiin sääntöihin nähden.

Bryssel II a -asetuksen suhteen tilanne on erilainen, sillä sen tarkoituksena on keskittää kaikki tiettyyn avio- tai asumuseroon liittyvät menettelyt yhteen paikkaan. Tämä ehdotus ei saa vaarantaa sääntöjä, jotka säätelevät Bryssel II a -asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa lainkäyttövaltaa ja siihen liittyvien tuomioiden tunnustamista niin, että sen nojalla olisi mahdollista viedä vireillä olevien menettelyjen yhteydessä määrätyt suojelutoimenpiteet käsiteltäväksi toiseen jäsenvaltioon. Tämän vuoksi kaikkiin Bryssel II a -asetuksen soveltamisalaan kuuluviin suojelutoimenpiteisiin sovelletaan edelleen tuon säädöksen säännöksiä. Tätä ehdotusta sen sijaan sovelletaan sellaisiin suojelutoimenpiteisiin, jotka eivät kuulu Bryssel II a -asetuksen soveltamisalaan vaan koskevat esimerkiksi pariskuntaa, joka ei ole koskaan ollut avioliitossa keskenään tai jonka osapuolet ovat samaa sukupuolta, tai vaikkapa naapuruksia.

2 artikla - Määritelmät

Suojelutoimenpiteet - 'Suojelutoimenpiteiden' määritelmässä korostetaan toimenpiteiden ennaltaehkäisevää ja väliaikaista luonnetta. Toimenpiteet hyväksytään jäsenvaltiossa tietyn henkilön suojelemiseksi, kun on vakavat syyt katsoa, että hänen ruumiillinen ja/tai henkinen koskemattomuutensa tai vapautensa ovat uhattuina. 'Suojelutoimenpide' voidaan hyväksyä joko yksipuolisessa menettelyssä (*ex parte*) eli riskin aiheuttajaa kuulematta tai menettelyssä, joka annetaan tiedoksi kummallekin osapuolelle.

¹² Neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001, annettu 22 päivänä joulukuuta 2000, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla, EYVL L 12, 16.1.2001, s. 1.

Viranomainen - 'Viranomainen' on määritelty laajasti siten, että määritelmä kattaa myös viranomaiset, joille jäsenvaltio on antanut toimivallan tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa. Siten määritelmä kattaa tuomioistuinten lisäksi myös hallinto- ja muut viranomaiset, jotka jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla ovat toimivaltaisia tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

3 artikla - Lainkäyttövalta

Lainkäyttövaltaa koskevien sääntöjen tulisi olla hyvin ennakoitavissa. Sen vuoksi ne perustuvat periaatteeseen, jonka mukaan lainkäyttövalta kuuluu sen jäsenvaltion viranomaisille, jossa suojeltavan henkilön ruumiillinen ja/tai henkinen koskemattomuus ovat uhattuina niin, että hän tarvitsee suojelua. Useimmiten kyseessä on suojeltavan henkilön asuinpaikka, mutta se voi olla myös esimerkiksi ulkomailla sijaitseva paikkakunta, jonne henkilö muuttaa määrätyksi, suhteellisen lyhyeksi ajaksi vaikkapa opiskelua varten.

4 artikla - Tunnustaminen

Tämä artikla perustuu muihin yksityisoikeuden alalla käytössä oleviin vastavuoroisen tunnustamisen välineisiin eli ehdotukseen Bryssel I -asetuksen uudelleenlaatimisesta ja Bryssel II a -asetukseen, joka koskee lapsen tapaamisoikeutta ja lapsen palauttamista. Välimenettelyä ei vaadita, vaan tunnustaminen tapahtuu automaattisesti.

5 artikla - Todistus

Riskin kohteena oleva henkilö tarvitsee todistuksen voidakseen vedota suojelutoimenpiteeseen toisessa jäsenvaltiossa. Todistuksen laatimisessa on otettu mallia Bryssel II a -asetuksen 41 ja 42 artiklasta, jotka koskevat lapsen tapaamisoikeutta ja lapsen palauttamista.

Todistuksen myöntää alkuperäjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen joko viran puolesta tai suojeltavan henkilön pyynnöstä käyttäen tämän asetuksen liitteessä esitettyä vakiolomaketta. Tämän jälkeen sen osapuolen, joka haluaa vedota toimenpiteeseen toisessa jäsenvaltiossa, on toimitettava todistus asianomaisen jäsenvaltion viranomaisille. Todistukseen merkitään kaikki ulkomailla määrätyn suojelutoimenpiteen tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot, muun muassa suojelutoimenpiteen kuvaus, joka on muotoiltava siten, että toisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat sen perusteella tunnustaa toimenpiteen ja tarvittaessa panna sen täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Sen vuoksi todistukseen ei pidä merkitä tarkkoja viittauksia kansalliseen lakiin, esimerkiksi jonkin säädöksen tiettyyn artiklaan, eikä tiettyihin maantieteellisiin paikkoihin, kuten tiettyyn osoitteeseen, vaan siinä on kuvattava toimenpide ja määriteltävä yleisesti, että se koskee työ- tai asuinpaikkaa.

Toisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää todistuksen sisällöstä eli toimenpiteen kuvauksesta käännöstä tai translitteraatiota.

8 artikla - Mukauttaminen

Tämä artikla koskee tilannetta, jossa ulkomailla määrättyä suojelutoimenpidettä ei tunneta toisen jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä. Tällöin toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on mahdollisuuksien mukaan mukautettava suojelutoimenpide sellaiseksi oman lainsäädäntönsä mukaiseksi suojelutoimenpiteeksi, jolla on vastaavat oikeusvaikutukset,

tavoitteet ja intressit. Mukauttamista käytetään muutenkin yleisesti yksityisoikeuden alalla sovellettavan vastavuoroisen tunnustamisen yhteydessä.

9 artikla - Eräiden suojelutoimenpiteiden tunnustaminen

Kansallisen lainsäädännön nojalla vain harvat suojelutoimenpiteet edellyttävät, että toimivaltaisten viranomaisten on toteutettava aktiivisesti toimia niiden voimaan saattamiseksi.

Tällöin täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on sovellettava sääntöjä, jotka sen kansallisessa lainsäädännössä vahvistetaan vastaavia suojelutoimenpiteitä varten, ilman että ne vaativat mitään muita erityismenettelyjä.

10 artikla - Perusoikeuksia koskevat takeet

Yksilön perusoikeuksien suojelu on saanut EU:ssa entistä enemmän painoarvoa Lissabonin sopimuksen voimaantulon myötä: Perusoikeuskirja on nyt unionia oikeudellisesti sitova asiakirja, ja EU on liittymässä Euroopan ihmisoikeussopimukseen. Monet perusoikeudet ovat uhrien kannalta olennaisia: ihmisarvo, oikeus elämään, oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, oikeus vapauteen ja turvallisuuteen, oikeus yksityis- ja perhe-elämän suojaan, oikeus henkilötietojen suojaan, omistusoikeus, liikkumis- ja oleskeluvapaus, yhdenvertaisuus lain edessä, lapsen oikeudet, ikääntyneiden henkilöiden oikeudet, vammaisten sopeutuminen yhteiskuntaan, oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin ja oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä syyttömyysolettama ja vastaajan oikeudet.

Kuten tämän ehdotuksen liitteenä olevassa vaikutusten arvioinnissa ja EU:n perusoikeuskirjan tehokasta täytäntöönpanoa koskevassa Euroopan unionin strategiassa¹³ esitetään, kaikki asetuksen osatekijät täyttävät perusoikeuskirjassa ja erityisesti sen 47 artiklassa vahvistetut tehokkaita oikeussuojakeinoja ja oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin koskevat vaatimukset.

Koska kaikki yhdessä jäsenvaltiossa määrätyn suojelutoimenpiteen tunnustamista ja tarvittaessa täytäntöönpanoa toisessa jäsenvaltiossa koskevat välimuodollisuudet on poistettu, on otettava käyttöön perusoikeuksia koskevat takeet. Tässä artiklassa säädettävät takeet ovat vankat, sillä todistusta ei voida myöntää, jos riskin aiheuttajan oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ei ole varmistettu.

12 artikla - Tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta kieltäytyminen tai niiden keskeyttäminen tai peruuttaminen

Jäsenvaltioissa määrättyjen suojelutoimenpiteiden tunnustamisen ja mahdollisen täytäntöönpanon olisi perustuttava keskinäisen luottamuksen periaatteeseen, ja perusteet, joiden nojalla tunnustamisesta voidaan kieltäytyä, olisi rajoitettava ainoastaan välttämättömyyksiin. Tämän periaatteen mukaisesti ehdotuksessa esitetään ainoastaan yksi kieltäytymisperuste. Lainkäytön yhdenmukaisuus edellyttää, että ristiriitaisten päätösten mahdollisuus saadaan mahdollisimman vähiin. Siksi tunnustamisjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi riskin aiheuttajan pyynnöstä kieltäytyä tunnustamasta toisen jäsenvaltion tuomioistuimen määräämää suojelutoimenpidettä, jos se on ristiriidassa tunnustamisjäsenvaltiossa annetun päätöksen kanssa.

¹³ Komission tiedonanto ”Euroopan unionin strategia perusoikeuskirjan panemiseksi tehokkaasti täytäntöön”, KOM(2010) 573, 19.10.2010.

On tärkeää varmistaa, että silloin kun suojelutoimenpiteen täytäntöönpano on keskeytetty tai kun toimenpide on peruutettu alkuperäjäsenvaltiossa, tunnustamisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on keskeytettävä tai peruutettava suojelutoimenpiteen tunnustaminen tai mahdollinen täytäntöönpano. Tällaisen hakemuksen esittäminen on riskin aiheuttajan tehtävä. Ehdotukseen on liitetty tätä varten vakiolomake.

13 artikla - Ilmoittaminen

Samoin kuin muissa yksityisoikeuden alalla sovellettavissa vastavuoroisen tunnustamisen välineissä, tässä artikkelissa säädetään niiden vähimmäisvaatimusten yhdenmukaistamisesta, jotka koskevat velvollisuutta ilmoittaa sekä riskin aiheuttajalle että suojeltavalle henkilölle kaikki tiedot, jotka koskevat suojelutoimenpiteen myöntämistä, tunnustamista ja mahdollista täytäntöönpanoa sekä siihen liittyviä seuraamuksia tai toimenpiteen täytäntöönpanon keskeyttämistä tai peruuttamista siinä jäsenvaltiossa, jossa se on määrätty. Artiklan 2 kohdassa asetetaan sama velvollisuus myös toiselle jäsenvaltiolle. Näin voidaan varmistaa, että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettuja perusoikeuksia noudatetaan.

4. TOISSIJAISUUS- JA SUHTEELLISUUSPERIAATTEET

Jäsenvaltiot eivät yksinään voi saavuttaa ehdotuksen tavoitetta riittävässä määrin, koska asiaan liittyy rajatylittäviä näkökohtia. On tärkeää varmistaa, että suojeltavat henkilöt eivät menetä heille myönnettyä suojelua, kun he matkustavat tai muuttavat ulkomaille. Jäsenvaltiot eivät voi yksinään toteuttaa tässä asetuksessa säädettyä mekanismia, joka muodostuu välimuodollisuuksien poistamisesta siten, että käytetään vakiomuotoista todistusta, joka voidaan laatia eri kielillä. Tasavertaiset toimintaedellytykset voidaan taata vain EU:n tasolla annettavan lainsäädännön avulla. Näin ollen ehdotus on toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Ehdotus on myös suhteellisuusperiaatteen mukainen, koska siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi Euroopan tasolla.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 81 artiklan 2 kohdan a, e ja f alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,¹⁴

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon¹⁵,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää yhteisöä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvana alueena, jossa helpotetaan oikeussuojan saatavuutta erityisesti yksityisoikeuden alalla annettujen tuomioistuinten päätösten ja tuomioistuinten ulkopuolella annettujen päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen avulla. Tällaisen alueen toteuttamiseksi asteittain unionin on hyväksyttävä muun muassa yksityisoikeuden alalla tehtävään oikeudelliseen yhteistyöhön liittyviä toimenpiteitä, erityisesti jos ne ovat tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan kannalta.
- (2) Tämä asia kuuluu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 81 artiklassa tarkoitetun, yksityisoikeuden alalla tehtävän oikeudellisen yhteistyön piiriin.
- (3) Suojelutoimenpiteitä koskevien kansallisten sääntöjen väliset eroavuudet haittaavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Säännökset, joiden avulla voidaan varmistaa niissä jäsenvaltioissa, joita tämä asetus sitoo, määrättyjen suojelutoimenpiteiden nopea ja yksinkertainen tunnustaminen ja tarvittaessa täytäntöönpano, ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, että myönnetty suojelu pysyy voimassa, kun henkilö matkustaa tai muuttaa toiseen jäsenvaltioon.

¹⁴ EUVL C [...], [...], s. [...].

¹⁵ EUVL C [...], [...], s. [...].

- (4) Suojelutoimenpiteiden vapaan liikkuvuuden tavoitteen saavuttamiseksi on tarpeellista ja asianmukaista, että lainkäyttövaltaa sekä suojelutoimenpiteiden tunnustamista ja mahdollista täytäntöönpanoa koskevista säännöistä säädetään velvoittavalla unionin säädöksellä, jota sovelletaan sellaisenaan.
- (5) Tätä asetusta sovelletaan yksityisoikeudellisissa menettelyissä määrättyihin suojelutoimenpiteisiin riippumatta siitä, onko toimenpiteen määrännyt tuomioistuin tai hallintoviranomainen tai jokin muu viranomainen.
- (6) Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin siinä määriteltyihin suojelutoimenpiteisiin. Sitä ei kuitenkaan sovelleta suojelutoimenpiteisiin, jotka kuuluvat tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27 päivänä marraskuuta 2003 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2201/2003 soveltamisalaan. Tämä asetus korvaa soveltamisalaansa kuuluvien toimenpiteiden osalta tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001.
- (7) Lainkäyttövaltaa koskevien sääntöjen tulisi olla erittäin ennustettavia ja niiden tulisi perustua periaatteeseen, jonka mukaan lainkäyttövalta kuuluu sille jäsenvaltiolle, jossa henkilön ruumiillinen ja/tai henkinen koskemattomuus tai vapaus ovat uhattuina. Lainkäyttövalta olisi aina voitava määrittää tällä perusteella.
- (8) Oikeudenkäytön yhdenmukaisuus edellyttää sen varmistamista, ettei kahdessa jäsenvaltiossa tehdä keskenään ristiriitaisia päätöksiä. Tätä varten tässä asetuksessa olisi säädettävä perusteesta, jonka nojalla tunnustamisesta ja/tai täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä riskin aiheuttajan pyynnöstä, jos asiassa tehdyt päätökset ovat keskenään ristiriitaisia.
- (9) Keskinäinen luottamus oikeudenkäyttöön unionissa ja tavoite vähentää suojelutoimenpiteiden käsittelyyn kuluva aikaa ja kustannuksia Euroopan unionissa oikeuttavat suojelutoimenpiteiden tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa koskevat menettelyt, joihin ei kuulu mitään välitoimia. Tämän vuoksi missä tahansa jäsenvaltiossa määrättyä suojelutoimenpidettä olisi sen tunnustamista ja mahdollista täytäntöönpanoa varten käsiteltävä niin kuin se olisi määrätty siinä jäsenvaltiossa, jossa sen tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa haetaan.
- (10) Jos toisen jäsenvaltion laki edellyttää tuon jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten toimenpiteitä suojelutoimenpiteen voimaan saattamiseksi, tällaista suojelutoimenpiteen täytäntöönpanomenettelyä olisi säänneltävä tuon jäsenvaltion lain mukaisesti.
- (11) Tässä asetuksessa ei säädetä rikosoikeudellisista seuraamuksista, joita jäsenvaltiot ottavat käyttöön suojelumääräyksen rikkomisen varalta, vaan ne kuuluvat kunkin jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön piiriin.
- (12) Jotta voitaisiin helpottaa suojelutoimenpiteiden vapaata liikkuvuutta Euroopan unionissa, tällä asetuksella olisi otettava käyttöön suojelutoimenpidettä koskevan todistuksen malli ja nimettävä viranomainen, jolla on toimivalta antaa todistus.

Toissijaisuusperiaatteen noudattamiseksi tämä todistus ei saisi korvata jäsenvaltioiden sisäisiä menettelyjä.

- (13) Todistukseen ei pitäisi voida hakea muutosta. Jos suojelutoimenpiteen täytäntöönpano keskeytetään tai jos toimenpide peruutetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa se on määrätty, toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen olisi kuitenkin riskin aiheuttajan pyynnöstä keskeytettävä tai peruutettava suojelutoimenpiteen tunnustaminen ja/tai täytäntöönpano.
- (14) Tämän asetuksen nopean ja tehokkaan toiminnan varmistamiseksi komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteissä esitettyjä lomakkeita. On erityisen tärkeää, että komissio toteuttaa valmistelutyön aikana asianmukaisia kuulemisia, myös asiantuntijatasolla. Komission olisi delegoituja säädöksiä valmistellessaan ja laatiessaan varmistettava, että asiaankuuluvat asiakirjat toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle samanaikaisesti, ajoissa ja asianmukaisesti.
- (15) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Siinä pyritään erityisesti varmistamaan perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistetut vastaajan oikeudet ja oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin. Tätä asetusta olisi sovellettava näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti.
- (16) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa asetuksen tavoitteita, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla, joten unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (17) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan 1–4 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen ja soveltamiseen] TAI [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan 4 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät aio osallistua tämän asetuksen hyväksymiseen, joten asetusta ei sido niitä eikä sitä sovelleta niihin].
- (18) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen eikä asetusta sen vuoksi sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

Soveltamisala, määritelmät ja lainkäyttövalta

1 artikla – Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan yksityisoikeudellisissa asioissa määrättyihin suojelutoimenpiteisiin riippumatta siitä, mikä viranomainen ne on määrännyt. Sitä ei sovelleta suojelutoimenpiteisiin, jotka kuuluvat asetuksen (EY) N:o 2201/2003 soveltamisalaan.

2 artikla – Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- a) 'suojelutoimenpiteellä' toimenpiteen nimestä riippumatta mitä tahansa ehkäisevää ja väliaikaista päätöstä, jonka jäsenvaltion viranomainen määrää kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti tietyn henkilön suojelemiseksi, kun on vakavat syyt katsoa hänen ruumiillisen ja/tai henkisen koskemattomuutensa tai vapautensa olevan uhattuina. Se käsittää myös toimenpiteet, jotka on määrätty ilman että riskin aiheuttajaa on kutsuttu kuultavaksi.

Suojelutoimenpiteitä ovat erityisesti seuraavat:

- i) kielto mennä tietyille paikkakunnille, tiettyihin paikkoihin tai määritellyille alueille, joilla suojeltava henkilö asuu, työskentelee tai vierailee; tai
 - ii) kielto ottaa yhteyttä suojeltuun henkilöön millään tavalla, kuten puhelimitse, sähköpostitse tai postitse, faksitse tai muilla keinoin; tai
 - iii) kielto lähestyä suojeltavaa henkilöä määrättyä etäisyyttä lähemmäksi; tai
 - iv) päätös, jossa kahden henkilön yhteisen asunnon käyttöoikeus myönnetään yksinomaan suojeltavalle henkilölle.
- b) 'viranomaisella' mitä tahansa viranomaista, jonka jäsenvaltio on nimennyt käyttämään toimivaltaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa;
 - c) 'alkuperäjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa suojelutoimenpide on määrätty;
 - d) 'tunnustamisjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa suojelutoimenpiteen tunnustamista ja tarvittaessa täytäntöönpanoa haetaan.

3 artikla – Lainkäyttövalta

Lainkäyttövalta kuuluu sen jäsenvaltion viranomaisille, jossa henkilön ruumiillinen ja/tai henkinen koskemattomuus tai vapaus ovat uhattuina.

II LUKU

Suojelutoimenpiteiden tunnustaminen ja täytäntöönpano

4 artikla – Tunnustaminen

Jossakin jäsenvaltiossa määrätty suojelutoimenpide on tunnustettava muissa jäsenvaltioissa ilman erillisiä menettelyjä ja ilman mahdollisuutta vastustaa sen tunnustamista, jos kyseisestä päätöksestä on annettu alkuperäjäsenvaltiossa 5 artiklan mukainen todistus.

5 artikla – Todistus

1. Kun osapuoli haluaa vedota toisessa jäsenvaltiossa tämän artiklan nojalla tunnustettuun suojelumääräykseen, sen on toimitettava tämän artiklan mukaisesti myönnetty todistus tunnustamisjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille.
2. Alkuperäjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on myönnettävä todistus käyttäen liitteessä olevaa vakiolomaketta, jossa esitetään muun muassa kuvaus toimenpiteestä; kuvaus on muotoiltava niin, että se helpottaa toimenpiteen tunnustamista ja mahdollista täytäntöönpanoa toisessa jäsenvaltiossa.
3. Todistus on myönnettävä
 - i) viran puolesta, jos kyseessä on rajatylittävä tilanne silloin kun suojelutoimenpide määrätään; tämän asetuksen soveltamista varten tilannetta pidetään rajatylittävänä, jollei suojeltavan henkilön ruumiilliseen ja/tai henkiseen koskemattomuuteen tai vapauteen kohdistuva riski sijaitse ainoastaan alkuperäjäsenvaltiossa;
 - ii) kaikissa muissa tapauksissa suojeltavan henkilön pyynnöstä; alkuperäjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on suojelutoimenpiteen määrittämisen yhteydessä ilmoitettava suojeltavalle henkilölle, että tämä voi pyytää tällä asetuksella käyttöön otettua todistusta.
4. Tunnustamisjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat tarvittaessa pyytää todistuksen sisällöstä käännöksen tai translitteraation 15 artiklan mukaisesti.

6 artikla – Todistuksen oikeusvaikutukset

Todistus on voimassa vain siltä osin kuin päätös on täytäntöönpanokelpoinen.

7 artikla – Todistuksen oikaiseminen

1. Todistuksen mahdolliseen oikaisemiseen sovelletaan alkuperäjäsenvaltion lainsäädäntöä.
2. Todistuksen myöntämiseen ei voida hakea muutosta.

8 artikla – Ulkomailla määrätyn suojelutoimenpiteen mukauttaminen

Jos jokin suojelutoimenpide ei ole käytössä tunnustamisjäsenvaltiossa, tuon jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on mahdollisuuksien mukaan mukautettava suojelutoimenpidettä sen lainsäädännön mukaan käytössä olevaksi toimenpiteeksi, jolla on samanlaiset oikeusvaikutukset, tavoitteet ja intressit.

9 artikla – Eräiden suojelutoimenpiteiden tunnustaminen

1. Jos jossakin jäsenvaltiossa määrätyn suojelutoimenpiteen voimaansaattaminen edellyttää toisen jäsenvaltion lain mukaan tuon jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten toimenpiteitä, suojelutoimenpide pannaan täytäntöön toisessa jäsenvaltiossa ilman täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista.
2. Toisessa jäsenvaltiossa määrättyjen suojelutoimenpiteiden täytäntöönpanomenettelyä säännellään tunnustamisjäsenvaltion lain mukaan, 8 artiklan mukaisesti tehtävää suojelutoimenpiteen mukauttamista koskeva muutoksenhaku mukaan lukien.

10 artikla – Perusoikeuksia koskevat takeet

1. Alkuperäjäsenvaltion viranomaiset myöntävät 5 artiklassa tarkoitetun todistuksen vain jos tässä artiklassa säädettyjä perusoikeuksia koskevia takeita on noudatettu.
2. Riskin aiheuttajalla, joka ei tullut saapuville alkuperäjäsenvaltiossa, on oikeus pyytää suojelutoimenpiteen uudelleentarkastelua tuon jäsenvaltion toimivaltaisessa viranomaisessa, jos
 - (a) hänelle ei ollut annettu tiedoksi haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa riittävän ajoissa ja sellaisella tavalla, että hän olisi voinut valmistautua vastaamaan siihen; tai
 - b) hän ei voinut kiistää suojelutoimenpidettä ylivoimaisen esteen tai hänestä riippumattomien poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi;paitsi jos hän ei ollut kiistänyt suojelutoimenpidettä, vaikka olisi voinut niin tehdä.
2. Jos suojelutoimenpide on määrätty ilman, että riskin aiheuttajaa on kutsuttu kuultavaksi, ja se on tarkoitus tunnustaa ja/tai panna täytäntöön antamatta sitä ensin tiedoksi hänelle, riskin aiheuttajalla on oikeus kiistää toimenpide alkuperäjäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

11 artikla – Asiaratkaisun uudelleen tutkimisen kieltäminen

Jäsenvaltiossa määrätyn suojelutoimenpiteen asiaratkaisua ei saa missään tapauksessa tutkia uudelleen jäsenvaltiossa, jossa tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa haetaan.

12 artikla – Tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta kieltäytyminen tai niiden keskeyttäminen tai peruuttaminen

1. Tunnustamisjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi riskin aiheuttajan pyynnöstä kieltäytyä tunnustamasta toisen jäsenvaltion tuomioistuimen määräämää suojelutoimenpidettä, jos se on ristiriidassa tunnustamisjäsenvaltiossa annetun päätöksen kanssa.
2. Jos suojelutoimenpiteen täytäntöönpano keskeytetään tai jos toimenpide peruutetaan alkuperäjäsenvaltiossa, tunnustamisjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on riskin aiheuttajan hakemuksesta keskeytettävä tai peruutettava suojelutoimenpiteen tunnustaminen tai sen mahdollinen täytäntöönpano. Hakemus on tehtävä liitteessä II esitetyllä lomakkeella.
4. Suojelutoimenpiteen tunnustamisesta ei voida kieltäytyä sillä perusteella, että tunnustamisjäsenvaltiossa ei kansallisen lainsäädännön nojalla voida määrätä tällaista toimenpidettä samojen tosiseikkojen perusteella.

13 artikla – Ilmoittaminen

1. Alkuperäjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on viipymättä ja kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ilmoitettava riskin aiheuttajalle ja suojeltavalle henkilölle
 - i) suojelutoimenpiteen myöntämisestä;
 - ii) tarvittaessa siihen liittyvistä täytäntöönpanotoimenpiteistä;
 - iii) tarvittaessa seuraamuksista, joita suojelutoimenpiteen rikkomisesta voidaan määrätä;
 - iv) suojelutoimenpiteen täytäntöönpanon keskeyttämisestä tai toimenpiteen peruuttamisesta.
2. Kun tunnustamisjäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat saaneet suojeltavalta henkilöltä 5 artiklassa tarkoitetun todistuksen, niiden on viipymättä ja tarvittaessa asetuksen (EY) N:o 1393/2007¹⁶ sääntöjen mukaisesti ilmoitettava riskin aiheuttajalle ja suojeltavalle henkilölle
 - i) suojelutoimenpiteen tunnustamisesta;
 - ii) tarvittaessa siihen liittyvistä täytäntöönpanotoimenpiteistä;

¹⁶ EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79.

- iii) tarvittaessa seuraamuksista, joita suojelutoimenpiteen rikkomisesta voidaan määrätä;
- iv) suojelutoimenpiteen täytäntöönpanon keskeyttämisestä tai toimenpiteen peruuttamisesta.

III LUKU

Muut säännökset

14 artikla – Laillistaminen ja muut vastaavat muodollisuudet

Tämän asetuksen yhteydessä ei vaadita laillistamista eikä muuta vastaavaa muodollisuutta.

15 artikla – Translitteraatio tai käännös

Kun tämän asetuksen mukaisesti vaaditaan translitteraatio tai käännös, ne on laadittava tunnustamisjäsenvaltion virallisella kielellä tai jollakin niistä, tai millä tahansa muulla kielellä, jonka tuo jäsenvaltio on ilmoittanut hyväksyvänsä. Tämän asetuksen mukaisesti laaditun käännöksen on oltava sellaisen henkilön laatima, jolla on kelpoisuus laatia käännöksiä jossakin jäsenvaltiossa.

16 artikla – Oikeus oikeusapuun

Jos suojelutoimenpiteen täytäntöönpanon hakija on alkuperäjäsenvaltiossa saanut korvauksetta tai osakorvausta vastaan oikeusapua tai vapautuksen kulujen tai maksujen suorittamisesta, on hänellä myös missä tahansa suojelutoimenpiteen täytäntöönpanokelpoiseksi julistamista koskevassa menettelyssä oikeus saada tunnustamisjäsenvaltion lain mukainen laajin mahdollinen oikeusapu tai vapautus kulujen tai maksujen suorittamisesta.

IV LUKU

Yleiset säännökset ja loppusäännökset

17 artikla – Siirtymäsäännökset

Tätä asetusta sovelletaan suojelutoimenpiteisiin, jotka on määrätty sen soveltamispäivästä alkaen, vaikka näitä suojelutoimenpiteitä koskeva hakemus olisi jätetty ennen tuota päivämäärää.

18 artikla – Lomakkeen muuttaminen

Komissio valtuutetaan antamaan 19 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat liitteissä esitettyjen lomakkeiden muuttamista.

19 artikla – Siirretyn säädösvallan käyttö

1. Komissiolle siirrettyyn valtaan antaa delegoituja säädöksiä sovelletaan tässä artiklassa säädettyjä ehtoja.
2. Edellä 18 artiklassa tarkoitettu säädösvalta siirretään määräämättömäksi ajaksi [tämän asetuksen voimaantulopäivästä] alkaen.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 18 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä tai jonakin myöhempanä, siinä mainittuna päivänä. Päätös ei vaikuta aiemmin annettujen delegoitujen säädösten voimassaoloon.
4. Heti kun komissio on hyväksynyt delegoidun säädöksen, se antaa säädöksen tiedoksi samanaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
5. Edellä 18 artiklan nojalla hyväksytty delegoitu säädös tulee voimaan vain jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole vastustanut sitä kahden kuukauden kuluessa siitä kun säädös on annettu niille tiedoksi, tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen tämän määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, etteivät ne aio vastustaa säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta määräaikaa pidennetään [2 kuukaudella].

20 artikla – Uudelleentarkastelulauseke

Komissio esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta viimeistään [viisi vuotta 23 artiklassa määritellyn asetuksen soveltamisen alkamisen jälkeen]. Kertomukseen liitetään tarvittaessa ehdotuksia asetuksen mukauttamiseksi.

21 artikla – Yleisön saataville asetettavat tiedot

Jäsenvaltioiden on toimitettava päätöksellä 2001/470/EY¹⁷ perustetun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston puitteissa kuvaus suojelutoimenpiteitä koskevista kansallisista säännöistä ja menettelyistä, muun muassa tunnustamista ja/tai täytäntöönpanoa käsittelevistä toimivaltaisista täytäntöönpanoviranomaisista, niiden asettamiseksi yleisön saataville.

Jäsenvaltioiden on pidettävä nämä tiedot jatkuvasti ajan tasalla.

¹⁷ EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25.

22 artikla – Tiedot, jotka jäsenvaltioiden on ilmoitettava

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään [yksi vuosi ennen asetuksen voimaantuloa]

- a) millä viranomaisilla on toimivalta tämän asetukseen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa;
- b) kielet, jotka on hyväksytty 15 artiklassa tarkoitettujen lomakkeiden käännöksiä varten.

Komissio saattaa nämä tiedot yleisön saataville tarkoituksenmukaisella tavalla, kuten päätöksellä 2001/470/EY perustetun siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston kautta.

23 artikla – Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan [12 kuukauden kuluttua voimaantulosta].

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa perussopimusten mukaisesti.

Tehty [...]

LIITE I

15 ARTIKLASSA TARKOITETTU TODISTUS

1. ALKUPERÄJÄSENVALTIO

Belgia ☐ Bulgaria ☐ Tšekki ☐ Saksa ☐ Viro ☐ Irlanti ☐ Kreikka ☐ Espanja ☐ Ranska ☐ Italia ☐
Kypros ☐ Latvia ☐ Liettua ☐ Luxemburg ☐ Unkari ☐ Malta ☐ Alankomaat ☐ Itävalta ☐ Puola
☐ Portugali ☐ Romania ☐ Slovenia ☐ Slovakia ☐ Suomi ☐ Ruotsi ☐ Yhdistynyt kuningaskunta
☐

2. TODISTUKSEN ANTAVA TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

2.1 Nimi:

2.2 Osoite:

2.3 Puhelin/faksi/sähköpostiosoite:

3. SUOJELTAVA HENKIÖ

3.1 Nimi (sukunimi, etunimi):

3.2 Osoite, johon 13 artiklassa tarkoitettu ilmoitus toimitetaan:

3.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedossa)

4. RISKIN AIHEUTTAJA

4.1 Nimi (sukunimi, etunimi):

4.2 Osoite, johon 13 artiklassa tarkoitettu ilmoitus toimitetaan:

4.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedossa)

5. SUOJELUTOIMENPIDE

5.1 Päivämäärä ja viitenumero:

6. SUOJELUTOIMENPITEEN KUVAUS¹⁸:

Allekirjoittanut vahvistaa, että suojelutoimenpide on määrätty alkuperäjäsenvaltiossa 4 kohdassa mainittua riskin aiheuttajaa vastaan ja että 10 artiklassa mainittuja perusoikeuksia koskevia takeita on noudatettu.

Jos käytetään lisälehtiä, sivujen lukumäärä: ...

Paikka: ...

Alkuperäjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen allekirjoitus ja/tai leima:

¹⁸

Suojelutoimenpiteen kuvaus on muotoiltava niin että toisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnustaa sen ja tarvittaessa panna sen täytäntöön kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Sen vuoksi todistukseen ei pidä merkitä yksityiskohtaisia viittauksia kansalliseen lakiin, esimerkiksi tietyn säädöksen tiettyyn artiklaan, eikä tiettyihin maantieteellisiin paikkoihin, kuten tiettyyn osoitteeseen, vaan siinä on kuvattava toimenpide ja määriteltävä yleisellä tasolla, että se koskee työ- tai asuinpaikkaa. Toimenpide on kuvattava yleisellä tasolla niin, että siinä esimerkiksi kielletään menemästä suojeltavan henkilön työpaikalle, sen sijaan että kiellettäisiin menemästä tiettyyn osoitteeseen tai että määrättäisiin suojelutoimenpide jonkin tietyn lainkohdan nojalla. Jos jokin suojelutoimenpide ei ole käytössä toisessa jäsenvaltiossa, tuon jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on mahdollisuuksien mukaan mukautettava toimenpidettä sen lainsäädännön mukaan käytössä olevaksi toimenpiteeksi, jolla on samanlaiset oikeusvaikutukset ja tavoitteet.

LIITE II

HAKEMUS SUOJELUTOIMENPITEEN VOIMASSAOLON TAI TUNNUSTAMISEN TAI TÄYTÄNTÖÖNPANON KESKEYTTÄMISEKSI 12 ARTIKLAN MUKAISESTI

1. HAKIJA (RISKIN AIHEUTTAJA)

1.1 Nimi (sukunimi, etunimi):

1.2 Osoite, johon 13 artiklassa tarkoitettu ilmoitus toimitetaan:

1.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedossa)

2. ALKUPERÄJÄSENVALTION TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

2.1 Nimi

2.2 Osoittaja

2.3 Jäsenvaltio

Belgia ☐ Bulgaria ☐ Tšekki ☐ Saksa ☐ Viro ☐ Irlanti ☐ Kreikka ☐ Espanja ☐ Ranska ☐ Italia ☐
Kypros ☐ Latvia ☐ Liettua ☐ Luxemburg ☐ Unkari ☐ Malta ☐ Alankomaat ☐ Itävalta ☐ Puola
☐ Portugali ☐ Romania ☐ Slovenia ☐ Slovakia ☐ Suomi ☐ Ruotsi ☐ Yhdistynyt kuningaskunta
☐

2.4. Puhelin/faksi/sähköpostiosoite:

3. PÄÄTÖS SUOJELUTOIMENPITEEN TÄYTÄNTÖÖNPANON KESKEYTTÄMISESTÄ TAI TOIMENPITEEN PERUUTTAMISESTA

3.1 Päivämäärä ja viitenumero:

**3.2 Yhteenveto suojelutoimenpiteen täytäntöönpanon keskeyttämistä tai
toimenpiteen peruuttamista koskevasta päätöksestä**

4. SUOJELTAVA HENKIÖ

4.1 Nimi (sukunimi, etunimi):

4.2 Osoite, johon 13 artiklassa tarkoitettu ilmoitus toimitetaan:

4.3 Syntymäaika ja -paikka (jos tiedossa)

Jos käytetään lisälehtiä, sivujen lukumäärä: ...

Paikka: ...

Allekirjoitus: